

Grozījumi:

MK 29.09.2009. noteikumi Nr.1102 / LV, 157 (4143), 02.10.2009. / Stājas spēkā 03.10.2009.

MK 08.12.2009. noteikumi Nr.1409 / LV, 198 (4184), 17.12.2009. / Stājas spēkā 01.01.2010.

Ministru kabineta noteikumi Nr.956

Rīgā 2006.gada 21.novembrī (prot. Nr.61 5.§)

Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu

Izdoti saskaņā ar Muzeju likuma 13.panta desmito daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Nacionālā muzeju krājuma (turpmāk - Nacionālais krājums) veidošanas, papildināšanas, uzskaites un saglabāšanas kārtību, rīcību ar tajā esošajiem priekšmetiem un kolekcijām (turpmāk - priekšmets), kā arī kārtību, kādā priekšmetus var atsavināt un izņemt no Nacionālā krājuma vai uz laiku izvest ārpus valsts.

2. Akreditētie muzeji (turpmāk - muzeji) un citas personas, kuru īpašumā vai valdījumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, ir atbildīgi par šajos noteikumos noteikto apstākļu nodrošināšanu to uzskaitē, saglabāšanai un izmantošanai.

3. Muzeja direktors (vadītājs) atbilstoši šiem noteikumiem nosaka iekšējo kārtību, kādā notiek muzeja īpašumā vai valdījumā esošā Nacionālā krājuma veidošana, papildināšana, uzskaitē, saglabāšana un izmantošana.

4. Muzeja īpašumā vai valdījumā esošā Nacionālā krājuma veidošanu, papildināšanu, uzskaiti, saglabāšanu un rīcību ar tajā esošajiem priekšmetiem vada darbinieks (turpmāk - krājuma glabātājs), kuru pilnvarojis muzeja direktors (vadītājs).

5. Krājuma glabātājs nodrošina:

5.1. muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaiti un saglabāšanu atbilstoši šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

5.2. muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentācijas saglabāšanu;

5.3. to muzeja speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanu, kuru darbs saistīts ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaiti un saglabāšanu.

6. Dokumentāciju, kas saistīta ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetiem, saskaņo ar krājuma glabātāju. Krājuma glabātāja norādījumi par Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaiti, glabāšanu, konservāciju, restaurāciju un izmantošanu ir saistoši katram muzeja darbiniekam.

7. Pieņemot darbā un atbrīvojot no darba krājuma glabātāju, sastāda nodošanas un pieņemšanas aktu, kurā ieraksta muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu vienību skaitu atbilstoši inventāra grāmatām, muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentācijas sarakstu un raksturo muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu glabāšanas apstākļus.

8. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaitē, glabāšanā, konservācijā, restaurācijā vai saglabāšanā iesaistīto darbinieku pieņemšanu darbā un atbrīvošanu no darba saskaņo ar krājuma glabātāju.

9. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetus (kopumā vai krājuma atsevišķas daļas) nodod glabāšanā vienai vai vairākām civiltiesiski atbildīgajām personām.

10. Pieņemot darbā un atbrīvojot no darba par muzeja Nacionālā krājuma priekšmetiem civiltiesiski atbildīgo darbinieku, konstatē šī krājuma (vai tā atsevišķās daļas) uzskaites dokumentācijas esību un pēc šī krājuma (vai tā atsevišķās daļas) pārbaudes sastāda nodošanas un pieņemšanas aktu.

11. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu izpēti nodrošina darbinieks, kuru muzeja direktors (vadītājs) pilnvarojis vadīt muzeja pētniecisko darbu. Par muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu izpēti atbildīgais darbinieks piedalās arī muzeja krājuma darba politikas izstrādē.

12. Muzeja direktora (vadītāja) pilnvarots darbinieks saimniecisko darbu veikšanai nodrošina šajos noteikumos noteiktos muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu glabāšanas apstākļus, krātuvju un ekspozīcijas telpu sanitārtehnisko un elektrotehnisko stāvokli, drošību un apsardzi, ugunsdzēsības signalizācijas darbību, kā arī telpu remonta veikšanu un uzraudzību, muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites, glabāšanas, konservācijas un restaurācijas dienesta materiāltehnisko apgādi. Visus darbus muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu saglabāšanas nodrošināšanai muzeja direktora (vadītāja) pilnvarotais darbinieks saimniecisko darbu veikšanai saskaņo ar krājuma glabātāju.

13. Katrā muzejā darbojas muzeja krājuma komisija. Minētā komisija izskata visus jautājumus, kas saistīti ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetiem. Muzeja krājuma komisiju vada krājuma glabātājs.

14. Muzeja krājuma komisijas sastāvā ir vismaz trīs muzeja speciālisti. Ja muzejā ir mazāk par trim speciālistiem, muzeja krājuma komisijā iekļauj muzeja profilam atbilstošus speciālistus no citām institūcijām vai tās institūcijas pārstāvjus, kuras padotībā muzejs darbojas. Muzeja krājuma komisijas sastāvu apstiprina muzeja direktors (vadītājs).

15. Muzeja krājuma komisijas darbā par padomdevējiem bez balsstiesībām var pieaicināt dažādu nozaru ekspertus.

16. Ja muzejā ir struktūrvienība restaurācijas veikšanai, muzejā darbojas muzeja krājuma konservācijas un restaurācijas padome, kuru vada krājuma glabātājs vai muzeja direktora (vadītāja) pilnvarots darbinieks restaurācijas darbu veikšanai.

17. Ja muzejā nav speciālistu restaurācijas veikšanai, pieaicina atestētus restauratorus.

18. Muzeja krājuma komplektēšanas politiku un izpētes stratēģiju nosaka muzeja zinātniskā padome. Zinātniskās padomes funkcijas krājuma jautājumos var deleģēt muzeja krājuma komisijai.

19. Nacionālā krājuma priekšmetus muzejā glabā vienkopus vai decentralizēti. Muzejs Nacionālā krājuma priekšmetus saskaņā ar līgumu var nodot glabāšanai citai institūcijai. Attiecīgā institūcija nodrošina muzeja priekšmetu glabāšanu atbilstoši šo noteikumu prasībām.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

20. Šajos noteikumos minēto iesniegumu izskatīšanas termiņu un kārtību nosaka administratīvo procesu reglamentējošie normatīvie akti.

II. Nacionālā krājuma veidošana un papildināšana

21. Nacionālo krājumu veido priekšmeti, kuriem ir kultūrvēsturiska, mākslinieciska, memoriāla vai zinātniska vērtība.

22. Katra muzeja funkciju īstenošanu nodrošina pamatkrājums. Tā saglabāšanai un papildināšanai var veidot palīgkrājumu un apmaiņas krājumu.

23. Pamatkrājumā ir muzeja priekšmeti, kuriem ir kultūrvēsturiska, mākslinieciska, memoriāla un zinātniska vērtība un kuri atbilst muzeja misijai un krājuma komplektēšanas politikai.

24. Palīgkrājumā ir:

- 24.1. muzeja priekšmetu pārējie eksemplāri, ja muzeja krājumā ir analogi attiecīgā priekšmeta eksemplāri;
- 24.2. muzeja priekšmeti, kas izgatavoti pētnieciskām, kultūrizglītojošām vai ekspozīcijas vajadzībām;
- 24.3. pietiekami neizpētīti muzeja priekšmeti, kurus pēc to izpētes varētu iekļaut pamatkrājumā;
- 24.4. slikti saglabājušies muzeja priekšmeti, kurus pēc to restaurēšanas varētu iekļaut pamatkrājumā;
- 24.5. muzeja priekšmeti no nenoturīgiem un nepārbaudītiem materiāliem.

25. Apmaiņas krājumā ir:

- 25.1. muzeja priekšmeti, kas neatbilst muzeja misijai un krājuma komplektēšanas politikai;
- 25.2. apmaiņai iepirktie muzeja priekšmeti;
- 25.3. dāvinājumi un novēlējumi, ja dāvinātājs vai novēlētājs piekrīt muzeja priekšmetu izmantošanai apmaiņai;
- 25.4. no publiskām un privātām institūcijām apmaiņai pieņemti muzeja priekšmeti;
- 25.5. muzeja priekšmetu pārējie eksemplāri, ja muzeja pamatkrājumā vai palīgkrājumā ir analogi attiecīgā muzeja priekšmeta eksemplāri;
- 25.6. muzeja priekšmeti, kas ieskaitīti no pamatkrājuma saskaņā ar muzeja krājuma komisijas lēmumu un Kultūras ministrijas atļauju;
- 25.7. muzeja priekšmeti, kas ieskaitīti no palīgkrājuma saskaņā ar muzeja krājuma komisijas lēmumu un muzeja direktora (vadītāja) rīkojumu.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

26. Muzejs papildina tā īpašumā vai valdījumā esošo Nacionālo krājumu atbilstoši muzeja misijai - tā darbības vispārīgiem mērķiem un tematikai, mērķauditorijai, noteiktam laikposmam un teritorijai, kas noteikta muzeja nolikumā (statūtos, reglamentā, līgumā), kā arī muzeja krājuma komplektēšanas politikai. Lēmumu par priekšmeta iekļaušanu muzeja īpašumā vai valdījumā esošajā Nacionālajā krājumā pieņem muzeja direktors (vadītājs), ņemot vērā muzeja krājuma komisijas atzinumu.

27. Nacionālā krājuma papildināšanas veidi ir:

- 27.1. dāvinājumi un pirkumi;
- 27.2. pārņemšana no publiskām un privātām institūcijām;
- 27.3. muzejisko un muzeja priekšmetu maiņa;
- 27.4. ekspedīcijas;
- 27.5. izrakumi;
- 27.6. novēlējumi un mantojumi;
- 27.7. muzeja uzdevumā izgatavoti priekšmeti.

28. Iesniegumu par privātas kolekcijas vai muzejiska priekšmeta (turpmāk - muzejisks priekšmets) iekļaušanu Nacionālajā krājumā izskata Kultūras ministrija. Pieņemot lēmumu, Kultūras ministrija ņem vērā šo noteikumu 21.punktā minētos Nacionālā krājuma veidošanas kritērijus un Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

III. Nacionālā krājuma priekšmetu atsavināšana un izņemšana no Nacionālā krājuma

29. No muzeja īpašumā esošā Nacionālā krājuma var atsavināt:

- 29.1. muzeja priekšmetu, kas saskaņā ar muzeja nolikumu (statūtiem, reglamentu, līgumu) un krājuma komplektēšanas politiku neatbilst muzeja misijai;

29.2. muzeja priekšmetus, ja muzejs tiek reorganizēts;

29.3. atsevišķus muzeja priekšmetu eksemplārus, ja muzeja pamatkrājumā ir analogi eksemplāri;

29.4. muzeja priekšmetu, ja muzejs nevar nodrošināt tā saglabāšanu.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

30. Lai atsavinātu muzeja īpašumā esošā Nacionālā krājuma priekšmetu, attiecīgā muzeja direktors (vadītājs) iesniedz Kultūras ministrijā iesniegumu un muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izrakstu. Ja atsavināšanas pamatojums atbilst šo noteikumu 29.punktā minētajiem nosacījumiem, Kultūras ministrija publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par atsavināmo muzeja priekšmetu. Muzeji mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas var pieteikties iegūt savā īpašumā atsavināmo muzeja priekšmetu. Muzeju iesniegumus izskata un lēmumu pieņem Kultūras ministrija, ņemot vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102; MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

31. Muzejisku priekšmetu, kas ietilpst Nacionālajā krājumā, var atsavināt akreditētam muzejam vai citai Latvijas Republikā reģistrētai personai.

32. Ja muzejs vai cita persona, kuras īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmets, vēlas to atsavināt un nodot muzejam, ar kuru ir panākta vienošanās par priekšmeta iegūšanu muzeja īpašumā, priekšmeta īpašnieks vai viņa pilnvarota persona iesniedz iesniegumu Kultūras ministrijā, muzeja direktors (vadītājs) iesniedz arī muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izrakstu. Ja atsavināšana atbilst Muzeju likuma 13.panta sestās daļas 1.punktā un šo noteikumu 29. un 31.punktā minētajiem nosacījumiem, Kultūras ministrija izskata iesniegumu, bet sludinājumu par atsavināšanu npublicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Pieņemot lēmumu, Kultūras ministrija ņem vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

33. Lai Nacionālajā krājumā ietilpstošu muzejisku priekšmetu atsavinātu Latvijas Republikā reģistrētai personai, kas nav muzejs, attiecīgā muzejiskā priekšmeta īpašnieks iesniedz iesniegumu Kultūras ministrijā. Ja atsavināšana atbilst Muzeju likuma 13.panta sestās daļas 1.punktā minētajam nosacījumam, Kultūras ministrija publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par atsavināmo muzejisko priekšmetu. Muzeji mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas var pieteikties iegūt savā īpašumā atsavināmo muzejisko priekšmetu. Iesniegumus izskata un lēmumu pieņem Kultūras ministrija, ņemot vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

34. Ja mēneša laikā pēc sludinājuma publicēšanas dienas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" neviens muzejs nepiesakās iegūt savā īpašumā atsavināmos Nacionālā krājuma priekšmetus, tad muzejs vai cita persona, kuras īpašumā ir attiecīgais Nacionālā krājuma priekšmets, vai īpašnieka pilnvarotais pārstāvis var šo noteikumu 35.punktā minētajā kārtībā vērsties Kultūras ministrijā priekšmeta izņemšanai no Nacionālā krājuma, ja izņemšana atbilst Muzeju likuma 13.panta septītajā daļā minētajiem kritērijiem.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

35. Lai varētu izņemt priekšmetu no Nacionālā krājuma, muzeja direktors (vadītājs) iesniedz Kultūras ministrijā iesniegumu un muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izrakstu, bet citas personas, kuru īpašumā ir muzejisks priekšmets, kas iekļauts Nacionālajā krājumā, - iesniegumu. Iesniegtos dokumentus izskata Kultūras ministrija. Pieņemot lēmumu, Kultūras ministrija ņem vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu un, ja nepieciešams, ekspertu komisijas atzinumu.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

36. No Nacionālā krājuma izņemto priekšmetu inventāra numurus aizliegts izmantot jauniegūtajiem Nacionālā krājuma priekšmetiem.

IV. Nacionālā krājuma uzskaitē

37. Nacionālā krājuma uzskaitē ietver muzeja priekšmeta iegūšanas dokumentus (līgumu vai līgumu un aktu kā līguma neatņemamu sastāvdaļu vai tikai aktu, ja speciālajos normatīvajos aktos paredzēts, ka līgums netiek slēgts) (turpmāk – priekšmeta iegūšanas dokumenti), pamatinformācijas par muzeja priekšmetu reģistrēšanu pamatkrājuma inventāra grāmatā, muzeja priekšmetu klasifikāciju, uzskaites kartotēku vai datubāzu un glabāšanas sistēmas (topogrāfijas) izveidošanu. Citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, veido priekšmetu sarakstu, kurā minēts priekšmeta uzskaites apzīmējums (šifrs un inventāra numurs), priekšmeta nosaukums, autors, īss apraksts, materiāls un izmēri.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

38. Pamatojoties uz muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentāciju, veic to zinātnisko izpēti: detalizēta apraksta veidošanu (dabas objektiem, kuriem ir noteicēji, - atsauci uz noteicējiem), vizuālo fiksāciju, apraksta reģistrēšanu.

39. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites un zinātniskās izpētes dokumentāciju pastāvīgi glabā muzeja arhīvā.

40. Nacionālā krājuma kopkataloga veidošanai muzeji un citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, iesniedz Kultūras ministrijā pamatinformāciju par Nacionālā krājuma priekšmetiem (1.pielikums).

41. *(Svītrots ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)*

42. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu uzskaites dokumentācijā ir:

42.1. akts par priekšmeta pieņemšanu, lai noteiktu tā atbilstību muzeja pamatkrājuma papildināšanas nosacījumiem;

42.1.¹ priekšmeta iegūšanas dokumenti;

42.2. līgums un sākotnējais akts par priekšmetu pieņemšanu muzeja īpašumā. Sākotnējo aktu sastāda, ja muzeja īpašumā pieņem liela apjoma priekšmetu grupu (vismaz 100 vienību). Sākotnējo aktu pievieno līgumam par priekšmeta pieņemšanu muzeja īpašumā;

42.3. līgums un akts (vai akts, ja speciālajos normatīvajos aktos paredzēts, ka līgums netiek slēgts) par priekšmeta pieņemšanu uz laiku (ienākošo deponēšanu) un priekšmeta atdošanu;

42.4. līgums un akts par muzeja priekšmeta izdošanu uz laiku (izejošo deponēšanu) un muzeja priekšmetu saņemšanu;

42.5. akts par priekšmetiem, kas izņemti no muzeja krājuma;

42.6. akts par muzeja priekšmetu esības pārbaudi;

42.7. akts par priekšmetu nodošanu citai muzeja struktūrvienībai.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

43. Ja priekšmetu pieņem muzeja īpašumā vai valdījumā uz laiku, dokumentos norāda priekšmeta pieņemšanas mērķi, priekšmeta īpašnieka nosacījumus (ja tādi ir) un ar autortiesībām saistītos nosacījumus.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

44. Dokumentos par priekšmeta pieņemšanu vai izsniegšanu norāda:

44.1. ieraksta kārtas numuru;

44.2. muzeja priekšmeta nosaukumu, autoru un īsu aprakstu;

44.3. materiālus un izmērus;

44.4. skaitu;

44.5. saglabātības pakāpi (ja muzeja priekšmets ir labi saglabājies, izdara atzīmi "laba"; ja muzeja priekšmets ir slikti saglabājies, norāda defektus);

44.6. cenu (nopirktajiem muzeja priekšmetiem);

44.7. vērtību (deponētajiem muzeja priekšmetiem);

44.8. uzskaites apzīmējumu (šifru un inventāra numuru);

44.9. piezīmes;

44.10. īpašus noteikumus muzeja priekšmeta izmantošanā;

44.11. muzeja priekšmeta izcelšanos, vēsturi, leģendu (ja tāda ir). Minēto informāciju var sniegt attiecīgā dokumenta pielikumā.

44.¹ Ja Nacionālajam krājumam dāvina priekšmetu, par kura nodošanu objektīvu iemeslu dēļ līgumā par priekšmeta pieņemšanu muzeja īpašumā nav iespējams iegūt priekšmeta īpašnieka parakstu, priekšmeta pieņemšanu apliecina muzeja direktora apstiprināts muzeja krājuma komisijas sēdes protokola izraksts.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

45. Līgumu par muzeja priekšmetu izsniegšanu uz laiku (izejošai deponēšanai) pēc iesnieguma saņemšanas saskaņo ar krājuma glabātāju un civiltiesiski atbildīgo personu par muzeja priekšmetiem (ja krājuma glabātājs nav civiltiesiski atbildīgā persona par izsniedzamiem priekšmetiem). Līgumā norāda deponēšanas mērķi, termiņu, muzeja priekšmetu vērtību, kā arī priekšmeta saglabāšanas un drošības garantijas.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

46. Deponējuma līgumam pievienoto pieņemšanas un nodošanas aktu paraksta krājuma glabātājs un par krājumu civiltiesiski atbildīgā persona (ja krājuma glabātājs nav civiltiesiski atbildīgā persona par deponējamiem priekšmetiem), kā arī priekšmeta ņēmējs.

47. Katru priekšmeta iegūšanas dokumentu un uzskaites dokumentācijas veidu reģistrē atsevišķā reģistrācijas žurnālā.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

48. Pamatojoties uz priekšmeta iegūšanas dokumentiem, muzeja priekšmetu ieraksta inventāra grāmatā. Muzeja priekšmeta ieraksta kārtas numurs inventāra grāmatā ir attiecīgā priekšmeta inventāra numurs, kas ierakstāms arī priekšmeta iegūšanas dokumentos. Priekšmetu ieraksta inventāra grāmatā ne vēlāk kā mēnesi pēc tā pieņemšanas muzeja īpašumā. Pieņemot muzeja īpašumā liela apjoma priekšmetu grupu (vismaz 100 vienību), priekšmetus ieraksta inventāra grāmatā gada laikā. Ja jaunieguvumu apjoms pārsniedz 1000 vienību, bet ir mazāks par 5000 vienībām, tos ieraksta inventāra grāmatā triju gadu laikā. Ja jaunieguvumu apjoms pārsniedz 5000 vienību, bet ir mazāks par 10 000 vienībām, tos ieraksta inventāra grāmatā piecu gadu laikā.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

49. Veco inventāra grāmatu nomaiņa ar jaunām atļauta tikai saskaņā ar muzeja krājuma komisijas lēmumu un muzeja direktora (vadītāja) rīkojumu, ja muzejā tiek mainīta muzeja krājuma uzskaites kārtība, muzejs tiek reorganizēts vai inventāra grāmata vairs nav izmantojama fizisku bojājumu dēļ. Vecās inventāra grāmatas pastāvīgi glabā muzeja arhīvā.

50. Inventāra grāmatas reģistrē muzeja krājuma inventāra grāmatu reģistrācijas žurnālā.

51. Priekšmetus, kas iegūti muzeja īpašumā un iekļauti pamatkrājumā, reģistrē pamatkrājuma inventāra grāmatā.

52. Pamatkrājuma inventāra grāmatā norāda:

52.1. inventāra numuru;

52.2. ieraksta datumu;

52.3. attiecīgā pieņemšanas dokumenta numuru un sastādīšanas datumu;

52.4. muzeja priekšmeta agrāko inventāra numuru (ja tāds ir);

52.5. muzeja priekšmeta nosaukumu un īsu aprakstu;

52.6. muzeja priekšmetu skaitu;

52.7. materiālu, no kā izgatavots muzeja priekšmets, un izmērus;

52.8. muzeja priekšmeta saglabātības pakāpi;

52.9. cenu (iepirktajiem muzeja priekšmetiem);

52.10. nodaļu vai kolekciju, kurā muzeja priekšmets ieskaitīts;

52.11. zinātniskā inventāra vai kolekcijas numuru (ja tāds ir);

52.12. piezīmes (ziņas par muzeja priekšmeta izņemšanu no pamatkrājuma - atbilstoša Kultūras ministrijas rīkojuma numurs un datums un muzeja direktora (vadītāja) rīkojuma numurs un datums, citas piezīmes).

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

53. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu esību pārbauda saskaņā ar muzeja direktora (vadītāja) rīkojumu, salīdzinot esošos muzeja priekšmetus ar ierakstiem inventāra grāmatās, priekšmeta iegūšanas dokumentos un pārējā uzskaites dokumentācijā. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu esības pārbaudi veic saskaņā ar muzeja direktora (vadītāja) rīkojumu izveidota komisija.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

54. Par muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu esības pārbaudes rezultātiem sastāda aktu. Minēto aktu paraksta komisijas locekļi.

55. Ja muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu esības pārbaudē atklājas, ka nav kāda no muzeja priekšmetiem, pārbaudes aktu un muzeja direktora (vadītāja) rakstisku paskaidrojumu nosūta Kultūras ministrijai.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

56. Vienlaikus ar muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu esības pārbaudi novērtē muzeja priekšmetu saglabātību. Ja konstatēti būtiski muzeja krājuma priekšmeta bojājumi, pieaicina restātoru.

56.¹ Muzeja krājumu vai tā atsevišķu daļu (kolekciju) esību pārbauda katru gadu. Pilnu krājuma esības pārbaudi muzejs nodrošina:

56.¹1. reizi piecos gados, ja muzeja krājums nepārsniedz 10 000 vienību;

56.¹2. reizi septiņos gados, ja muzeja krājums nepārsniedz 30 000 vienību;

56.¹3. reizi 10 gados, ja muzeja krājums nepārsniedz 50 000 vienību;

56.¹4. reizi 20 gados, ja muzeja krājums ir lielāks par 50 000 vienībām, bet nepārsniedz 200 000 vienību. Ja krājuma apjoms pārsniedz 200 000 vienību, esības pārbaudi veic ne mazāk kā 15 000 vienībām gadā.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

57. Nacionālā krājuma priekšmetus signē - uz priekšmeta vai signatūras, kuru piestiprina pie priekšmeta, uzraksta uzskaites apzīmējumu (šifru un inventāra numuru). Šifru saskaņo ar Kultūras ministriju.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

58. Signēšanai izmanto tikai tādus materiālus, kas nebojā priekšmetu (katra jauna materiāla izvēli saskaņo ar atestētu restātoru). Aizliegts signēšanai izmantot ķīmisko zīmulī, zīmogkrāsu, tinti, kā arī nepārbaudītas krāsas un lakas. Signatūras piestiprināšanai aizliegts izmantot naglas, metāla piespraudes, līmi un līdzīgus materiālus, kas var radīt priekšmeta bojājumu.

59. Signējuma uzrakstu vai signatūru uz priekšmeta novieto tā, lai tas ir skaidri salasāms, neaizsedz un nebojā nekāda veida informāciju par priekšmetu un priekšmeta eksponēšanas laikā nav redzams apmeklētājiem.

V. Nacionālā krājuma saglabāšana

60. Muzeji un citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, nodrošina Nacionālā krājuma aizsardzību, lai nepieļautu priekšmetu saglabātības pakāpes pasliktināšanos. Kultūras ministrija nodrošina muzejus ar metodiskajiem materiāliem par muzeja priekšmetu uzskaites, saglabāšanas, pārvietošanas un eksponēšanas nosacījumiem un paņēmieniem.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

61. Muzeji nodrošina Nacionālā krājuma priekšmetu glabāšanas telpu, kā arī to apkures, ventilācijas un elektroapgādes sistēmu atbilstību Latvijas būvnormatīviem.

62. Muzejs Nacionālā krājuma priekšmetus glabā atsevišķās telpās vai ēkās - krātuvēs. Muzeji un citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, to saglabāšanai nodrošina šo noteikumu 2. un 3.pielikumā minētos apstākļus.

63. Skapjus, plauktus vai cita veida aprīkojumu, kā arī lielgabarīta priekšmetus izvieto krātuvēs, kurās ir ejas, kas nodrošina telpu ventilāciju, piekļūšanu priekšmetiem un to evakuāciju.

64. Ir šādi krātuvju veidi:

64.1. atklātās krātuves, kuras pieejamas apskatei muzeja darbinieka klātbūtnē;

64.2. slēgtās krātuves, kuras pieejamas apskatei tikai civiltiesiski atbildīgās personas klātbūtnē.

65. Pastāvīgās muzeja personāla darba vietas ierīko ārpus krātuvēm.

66. Pie krātuvēm iekārto šādas telpas:

66.1. izolatoru, kurā ievieto un apstrādā priekšmetus, kas inficēti ar kaitēkļiem, sēnītēm vai citādi;

66.2. telpu jauniegūto priekšmetu apstrādei;

66.3. telpu muzeja apmeklētājiem, lai nodrošinātu iespēju strādāt ar priekšmetiem.

67. Krātuvju un to inventāra tehnisko stāvokli pārbauda krājuma glabātājs un citas par krājumu civiltiesiski atbildīgās personas (ja tādas ir), ja nepieciešams, pieaicinot citus speciālistus.

68. Muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu un tā dokumentācijas saglabātības nodrošināšanai:

68.1. muzeja ēkas un telpas aprīko ar signalizāciju, kas garantē diennakts apsardzi;

68.2. vienu muzeja krātuvju un ekspozīcijas telpu atslēgu komplektu ar atbilstošiem apzīmējumiem glabā nodrošinātā vietā vai seifā, un tā izsniegšanas un nodošanas kārtību nosaka muzeja direktors (vadītājs). Otru atslēgu komplektu glabā pie krājuma glabātāja vai muzeja direktora (vadītāja);

68.3. muzeja krātuvēs un ekspozīcijas telpās izvietoto iekārtu atslēgas glabā pie civiltiesiski atbildīgās personas;

68.4. muzeja krātuves un ekspozīcijas telpas nodrošina ar kontrolzīmogiem, kontrolatslēgām vai elektronisko atslēgu sistēmu.

69. Ārkārtas situācijā, ja nepārvaramas varas dēļ (ugunsgrēks, plūdi, vētras radītie bojājumi) var tikt vai tiek apdraudēti Nacionālā krājuma priekšmeti, muzeja krātuves bez civiltiesiski atbildīgās personas klātbūtnes var atvērt:

69.1. komisija triju cilvēku sastāvā, piedaloties krājuma glabātājam vai muzeja direktoram (vadītājam). Komisija sastāda aktu par muzeja krātuves atvēršanu un vienu akta eksemplāru nodod civiltiesiski atbildīgajai personai;

69.2. dežurējošais sargs vai cits muzeja darbinieks, ja komisiju nav iespējams izveidot. Attiecīgais darbinieks par muzeja krātuves atvēršanu nekavējoties paziņo muzeja direktoram un krājuma glabātājam.

70. Par ārkārtas situācijām nekavējoties informē Kultūras ministriju un institūciju, kuras padotībā ir muzejs.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

71. Muzeja ēkas un telpas aprīko ar ugunsdzēsības signalizāciju.

72. Muzeja krātuvēs un ekspozīcijas telpās (vai līdzās tām) izvieto ugunsdzēsības aparātus un ugunsdzēsības piederumus. Ierīkojot ugunsdzēsības ierīces, izvēlas sistēmas, kas nodrošina Nacionālā krājuma priekšmetu saglabātību.

73. Muzejā izstrādā plānu muzeja Nacionālā krājuma priekšmetu aizsardzībai ārkārtas situācijā.

74. Ja Nacionālā krājuma priekšmetam rodas apdraudējums, krājuma glabātājam ir tiesības vērsties tieši Kultūras ministrijā.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

75. Nacionālā krājuma priekšmetu konservācijas un restaurācijas darbus veic atestēts restaurators vai viņa vadīta darba grupa.

76. Visus konservācijas un restaurācijas darbus dokumentē. Visiem restaurējamiem Nacionālā krājuma priekšmetiem veic fotofiksāciju pirms restaurācijas, pēc restaurācijas un, ja nepieciešams, arī restaurācijas gaitā. Konservācijas un restaurācijas dokumentāciju glabā pastāvīgi.

77. Informāciju par Nacionālā krājuma priekšmeta konservāciju un restaurāciju norāda Nacionālā krājuma uzskaites dokumentācijā.

78. Restaurētos Nacionālā krājuma priekšmetus glabā atsevišķi no nerestaurētajiem priekšmetiem.

79. Iekārtojot muzeja ekspozīciju, muzejs nodrošina Nacionālā krājuma priekšmetu aizsardzību no putekļiem, mikroorganismiem un insektiem.

80. Iekārtojot muzeja ekspozīciju, ievēro šo noteikumu 4. un 5.pielikumā minētās prasības.

VI. Nacionālā krājuma izmantošana

81. Muzeji un citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, nodrošina Nacionālajā krājumā iekļauto priekšmetu pieejamību sabiedrībai to izmantošanai zinātnes, kultūras, estētiskās audzināšanas un izglītības jomā, kā arī valsts reprezentācijai.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

82. Nacionālā krājuma priekšmetus izmanto, lai veiktu muzeja pētniecības darbu, veidotu ekspozīcijas un izstādes, izglītotu sabiedrību.

83. Pamatinformāciju par Nacionālajā krājumā iekļautajiem priekšmetiem var iegūt Nacionālā krājuma kopkataloga mājas lapā internetā.

84. Ar eksponētajiem Nacionālā krājuma priekšmetiem apmeklētāji un pētnieki var iepazīties izstādēs un pastāvīgajās ekspozīcijās muzeju noteiktajā darba laikā.

85. Apmeklētāji un pētnieki var iepazīties ar neeksponētajiem Nacionālā krājuma priekšmetiem, pamatojoties uz iesniegumu, kurā norādīta pētījuma tēma un priekšmeta izmantošanas mērķis, ja ir saņemta ar krājuma glabātāju saskaņota muzeja direktora (vadītāja) atļauja.

86. Nodrošinot Nacionālā krājuma izmantošanu, valsts, pašvaldību un autonomie muzeji apmeklētājiem un pētniekiem bez maksas sniedz šādus pakalpojumus:

86.1. uzziņu materiāla (piemēram, kartotēkas, datubāzes, apraksti, rādītāji) pieejamība;

86.2. iespēja iepazīties ar Nacionālā krājuma priekšmetiem.

87. Muzeji un citas personas, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, var atteikt iespēju iepazīties ar priekšmetu vai deponēt priekšmetu, ja:

87.1. nav pabeigta attiecīgā priekšmeta uzskaitē;

87.2. tas ir slikti saglabājies;

87.3. tas tiek eksponēts vai to tiek plānots eksponēt citā izstādē vai pastāvīgajā ekspozīcijā;

87.4. tas ir izdots (deponēts) ārpus muzeja;

87.5. tā izmantošanas mērķis neatbilst šo noteikumu 81.punktā minētajiem mērķiem;

87.6. tas atrodas konservācijā vai restaurācijā;

87.7. priekšmetam ir īpaši izmantošanas nosacījumi, kas fiksēti priekšmeta iegūšanas dokumentos;

87.8. deponējuma ņēmējs nevar nodrošināt šo noteikumu 4. un 5.pielikumā minētos eksponēšanas un saglabāšanas apstākļus.

88. Lai nodrošinātu Nacionālā krājuma saglabāšanu un izmantošanu, valsts, pašvaldību un autonomajiem muzejiem ir pienākums, bet citām personām, kuru īpašumā ir Nacionālā krājuma priekšmeti, ir tiesības:

88.1. noteikt kārtību, kādā apmeklētāji un pētnieki iepazīstas ar priekšmetiem;

88.2. noteikt darbam izsniedzamo priekšmetu apjomu, to uzskaites un pārbaudes kārtību;

88.3. uz laiku liegt priekšmeta izmantošanas tiesības, ja apmeklētājs, pētnieks vai deponējuma ņēmējs ir bojājis priekšmetu vai nevērīgi izturējies pret to, un tādēļ tas ir bojāts, vai ir pārkāpis līgumā paredzētos deponēšanas noteikumus;

88.4. pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu par priekšmeta bojāšanu.

89. Nodrošinot Nacionālā krājuma izmantošanu, muzeji saskaņā ar cenrādi sniedz šādus pakalpojumus:

89.1. izstāžu un ekspozīciju apmeklēšana;

89.2. muzeja priekšmetu izdošana (deponēšana) neakreditētajiem muzejiem un citām institūcijām, izņemot gadījumus, kas saistīti ar valsts reprezentāciju;

89.3. Nacionālā krājuma priekšmetu izmantošana, ja attiecīgie pakalpojumi pārsniedz šo noteikumu 86.punktā minēto pakalpojumu apjomu.

(Grozīts ar MK 29.09.2009. noteikumiem Nr.1102)

90. Nacionālā krājuma priekšmetu var uz laiku izdot (deponēt) citam muzejam vai personai, ja deponēšanas mērķi atbilst šo noteikumu 81.punktā minētajiem nosacījumiem un muzejs vai persona apliecina, ka tiks nodrošināta Nacionālā krājuma priekšmetu drošība un saglabātība. Deponētos Nacionālā krājuma priekšmetus deponējuma ņēmējs apdrošina, izņemot gadījumus, ja deponējuma ņēmējs ir akreditēts muzejs, valsts un pašvaldības zinātnes, kultūras vai izglītības institūcija vai deponējuma termiņš nepārsniedz vienu kalendāra nedēļu un krājuma komisija atzīst, ka tiek deponēts tipveida priekšmets.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

90.¹ Apdrošināmo Nacionālā krājuma priekšmetu vērtību naudas izteiksmē nosaka saskaņā ar šo noteikumu 6.pielikumu.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

91. Lai saņemtu atļauju uz laiku izvest (deponēt) Nacionālā krājuma priekšmetu ārpus valsts robežām, attiecīgā priekšmeta īpašnieks vai viņa pilnvarotais pārstāvis ne vēlāk kā divas nedēļas pirms priekšmeta izvešanas (deponēšanas) iesniedz Kultūras ministrijā iesniegumu, pievienojot tam šādus dokumentus:

91.1. ielūguma vai sadarbības līguma kopiju;

91.2. izvedamo priekšmetu sarakstu un attēlus;

91.3. izvedamo priekšmetu apdrošināšanas polises vai saņēmējvalsts izsniegtā galvojuma kopijas.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

92. Divu nedēļu laikā pēc izvēstā priekšmeta saņemšanas atpakaļ Nacionālā krājuma priekšmeta īpašnieks vai viņa pilnvarotais pārstāvis rakstiski informē par to Kultūras ministriju.

(Grozīts ar MK 08.12.2009. noteikumiem Nr.1409)

93. Ja deponējuma laiks pārsniedz gadu, muzejs ne retāk kā reizi gadā pārbauda deponēto Nacionālā krājuma priekšmetu esību un glabāšanas apstākļus. Izdevumus, kas nepieciešami pārbaudēm Latvijā, sedz deponējuma ņēmējs. Pārbaūžu veikšanai ārzemēs muzejs deponējuma līgumā nosaka deponējuma ņēmēja pienākumu rakstiski apliecināt deponēto Nacionālā krājuma priekšmetu esību un saglabātību.

(MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

Ministru prezidents A.Kalvītis

Kultūras ministre H.Demakova

1.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956

Nacionālā krājuma priekšmetu apraksta obligāto un ieteicamo lauku saraksts

Lauka numurs	Lauka nosaukums	Obligāts	Ieteicams	Klasifikators	Publiski pieejams
1.	Priekšmeta identifikācija				
1.1.	Muzeja, citas institūcijas nosaukums vai privātpersonas vārds, uzvārds	X			X
1.2.	Struktūrvienības nosaukums		X		X
1.3.	Adrese	X			X
1.4.	Kolekcijas nosaukums		X	X	X
1.5.	Eksponēts	X			X
1.6.	Krājuma veids	X		X	
1.7.	Inventāra numurs	X ¹			X
1.8.	Kolekcijas numurs	X ¹			X
2.	Priekšmeta dokumentēšana				
2.1.	Līguma numurs		X		
2.2.	Akta numurs		X		
2.3.	Reģistrācijas datums		X		
2.4.	Iegūšanas veids		X	X	X
2.5.	Iegūšanas metode		X	X	X
2.6.	Iegūšanas avots:				
2.6.1.	vārds, uzvārds		X		
2.6.2.	personas kods		X		
2.6.3.	iestāde		X		
2.6.4.	amats		X		
2.6.5.	adrese		X		
2.7.	Uzskaites vienību skaits		X		
2.8.	Eksemplāru skaits		X		
2.9.	Cena		X		
2.10.	Valūta		X	X	
2.11.	Piezīmes		X		
3.	Priekšmeta apraksts				
3.1.	Multimediju lauks		X		X
3.2.	Priekšmeta tips	X		X	X
3.3.	Priekšmeta nosaukums	X			X
3.4.	Citi nosaukumi		X		X
3.5.	Vīrsraksts vai nosaukums		X		X
3.6.	Autors vai darinātājs		X		X
3.7.	Ziņas par autoru		X		X
3.8.	Izpildītājs		X		X
3.9.	Pirmavots		X		X
3.10.	Ražotājs vai izdevējs		X		X
3.11.	Izgatavošanas vieta		X		X
3.12.	Priekšmeta lietošanas veids		X		X
3.13.	Lietošanas vieta		X		X
3.14.	Iegūšanas vai ievākšanas vieta		X		X
3.15.	Iegūšanas vai ievākšanas datums		X		X
3.16.	Izgatavošanas datējums		X		X
3.17.	Valoda		X		X
3.18.	Autentiskums		X	X	X
3.19.	Materiāls		X		X
3.20.	Mēri:				
3.20.1.	mērvienība		X		X
3.20.2.	augstums		X		X
3.20.3.	garums		X		X
3.20.4.	platums		X		X
3.20.5.	augstums ar noformējumu		X		X
3.20.6.	garums ar noformējumu		X		X
3.20.7.	platums ar noformējumu		X		X
3.20.8.	diametrs		X		X
3.20.9.	citi		X		X
3.20.10.	svara mērvienība		X		X
3.20.11.	priekšmeta svars		X		X
3.21.	Apraksts		X		X

3.22.	Satura apraksts			X		X
3.23.	Memoriālā vēsturiskā piederība			X		X
3.24.	Priekšmeta vēsture			X		X
3.25.	Priekšmeta audiokopijas vai vizuālās kopijas numurs			X		X
3.26.	Saglabātības pakāpe			X		X
3.27.	Sasaiste ar citiem priekšmetiem			X		X
3.28.	Izmantošanas nosacījumi			X		X
3.29.	Autortiesības			X		X
3.30.	Autortiesību turētājs			X		
3.31.	Priekšmeta topogrāfiskais novietojums			X		
3.32.	Stratigrāfija			X	X	X
3.33.	Bioloģiskā sistematika			X	X	X

Piezīme.

¹ Vismaz vienam no šiem laukiem jābūt aizpildītam.

Kultūras ministre H.Demakova

2.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956

Prasības Nacionālā krājuma priekšmetu glabāšanai¹

Nr. p.k.	Materiāls	Temperatūra (°C)			Mitums (%)		Apgaismojums un citi nosacījumi
		maksimālā	minimālā	svārstības 24 stundās	relatīvais RH	ΔRH svārstības 24 stundās	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Papīrs:						
1.1.	eļļas gleznojums un pastelis	20	16	1	50-55	3	75-150 lux, aizturot UV
1.2.	akvarelis, zīmējums un ogle	17	15	1	45-55		līdz 50 lux, glabāt tumsā, labi vēdināmā telpā, no putekļiem pasargātās mapēs vai iestiklotus ² , ar attēlu uz augšu
2.	Gravīras, iespaiddarbi	17	15	4	45-55	3	līdz 50lux, aizturot UV
3.	Dokumenti, rokraksti	20	16	3	40-50	3	līdz 50 lux
4.	Fotomateriāli:						
4.1.	melnbaltās fotogrāfijas	18	2	1	30-50	3	glabāt tumsā, labi vēdināmā telpā, no putekļiem pasargātās mapēs
4.2.	krāsu fotogrāfijas	2	0		30-40		-
4.3.	melnbaltie fotofilmu negatīvi:						
4.3.1.	nitrocelulozes ³	7	2		30-50		glabāt tumsā
4.3.2.	celulozes acetāta un poliestera	21	16		30-50		glabāt tumsā
4.4.	krāsu fotofilmu negatīvi un diapozitīvi	3	-18		20-30		
4.5.	melnbaltie stikla plašu negatīvi, dagerotipi, ambrotipi, ferotipi	18	13		30-40		līdz 50 lux, glabāt tumsā
5.	Gleznas:						
5.1.	uz audekla, eļļa	20	16	1	50-55	2	līdz 50-150 lux, aizturot UV
5.2.	tempera	20	16	1	45-50	2	līdz 50 lux
6.	Tekstilijas un tērpi	20	14	3	50-55	4	līdz 50 lux, labi vēdināmā, tīrā telpā, aizvērtos skapjos, atbilstošās atvilktnēs vai kastēs. Cepures- kārbās. Zīdu - nelocītu
7.	Paklāji un tapetes	20	14	3	55-60	4	līdz 50 lux, var tīt uz ruļļa, kura diametrs ir vismaz 20 cm
8.	Apgleznota āda	20	14	1	55-60	2	līdz 50 lux, aizturot UV
9.	Āda un pergaments	20	14	1	55-60	2	līdz 50 lux

10.	KĶniešu laka	20	14	3	50-55	3	līdz 150 lux
11.	Kauls, ziloņkauls un perlamutrs	20	14	3	50-55		vismaz 75 lux, glabāt gaišā, labi vēdināmā telpā, stikla skapjos
12.	Koks:						
12.1.	apgleznots	20	14	1	55-60	2	līdz 150 lux
12.2.	polihroms un kokskulptūra	20	14	1	55-60	1	līdz 150 lux
12.3.	nekrāsots koks un mēbeles	20	12	5	50-55	4	līdz 150 lux
12.4.	apgleznotas kārbas un rotaļlietas	20	14	5	50-55	4	līdz 150 lux
13.	Gumija, ebonīts un plastmasa	20	16	5	30-50	3	glabāt tumsā (līdz 50 lux), aizturot UV
14.	Acetāta kinofilmas, videolentes un audiolentes	12	-18		30	3	glabāt tumsā (līdz 50 lux)
15.	Metāls:						
15.1.	dzelzs, varš un cinks	20	12	3	10-45	3	-
15.2.	svins	20	14	2	30-45	3	neglabāt ozolkoka mēbelēs. Vērtīgākos glabāt hermētiski noslēgtā stikla traukā
15.3.	alva, alvots un cinkots skārds	20	17	2	30-45	3	nelikt vienu uz otra, glabāt izolēti
16.	Akmens skulptūras	20	10	4	50-55	3	glabāt pārvalkos, lai pasargātu no putekļiem un UV
17.	Ģipša veidojumi	20	12	4	25-30	3	līdz 50 lux, glabāt pārvalkos, lai pasargātu no putekļiem un UV
18.	Keramika, fajanss un porcelāns	20	12	4	40-45	1	līdz 300 lux, aizturot UV. Porainu, neglazētu keramikas un porcelāna masu (biskvītu) glabā zem pieslīpēta kupola vai īpašos apvalkos
18.1.	keramika ar bojātu glazūru	20	15	4	40-45	1	līdz 300 lux, aizturot UV
19.	Krāsains stikls un dārgakmeņi	20	12	4	40-45	1	līdz 150 lux
20.	Dārgmetāli	20	12	4	30-45	5	sudrabs nedrīkst saskarties ar materiālu, kas satur sēru
21.	Arheoloģiskie materiāli:						
21.1.	metāls:						
21.1.1.	dzelzs	20	12	3	10-45	3	glabāt kastēs nekustīgi nostiprinātus
21.1.2.	alva, svins	25	18	2	30-45	3	glabāt kastēs nekustīgi nostiprinātus
21.2.	silikātmateriāli:						
21.2.1.	antīkais stikls	20	18	2	20-25	1	glabāt kastēs nekustīgi nostiprinātus, līdz 150 lux, aizturot UV
21.2.2.	keramika	20	16	2	40-45	2	glabāt kastēs nekustīgi nostiprinātus
21.3.	organiskie materiāli:						
21.3.1.	tekstilijas, āda un koks	20	10	1	55-60	2	glabāt tumsā, labi vēdināmā telpā
21.3.2.	dzintars	18	10	2	30-50	3	glabāt tumsā
21.3.3.	kauls	20	10	2	40-55	3	150-200 lux, aizturot UV
22.	Zooloģiskie materiāli:						
22.1.	putnu izbāžņi, ādas	25	15		45-55		līdz 50 lux
22.2.	zīdītājdzīvnieku izbāžņi, ādas	24	16		45-60		līdz 100 lux
22.3.	zivju izbāžņi	20	15		50-60		līdz 150 lux
22.4.	līgzdas	18	15		55-65		līdz 100 lux
22.5.	olas	18	15		45-55		līdz 50 lux
22.6.	slapjie preparāti	20	15				līdz 100 lux
22.7.	ragi, kauli	20	14		50-60		līdz 150 lux
22.8.	sausie zooloģiskie objekti	18	10	1	45-65		līdz 100 lux
23.	Entomoloģiskie materiāli	20	15		45-65		līdz 50 lux

24.	Botāniskie materiāli	25	15		50-60		līdz 50 lux
25.	Paleontoloģiskie materiāli	22	14		50-60		līdz 150 lux
26.	Ģeoloģiskie materiāli	22	5		35-60		līdz 200 lux

Piezīmes.

¹ Neattiecas uz neapkurināmām telpām un āra novietnēm.

² Nedrīkst lietot organisko stiklu. Stikls nedrīkst pieskarties attēlam. Darbs jāveic restātoram. Ja iestiklotos materiālus glabā mapēs, vienā mapē ievieto tikai viena izmēra darbus ar starplikām, tos nesablīvējot.

³ Nitrocelulozes fotomateriāli ir pašuzliesmojoši, un informāciju no tiem vēlams dublēt uz citiem informācijas nesējiem.

3.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956

Ieteicamie klimata režīmi glabātavās

1. A režīms: RH=15-40%; ΔRH=3%; T=16°C; ΔT=2°C.

Materiāli, kas glabājami A režīmā	
obligāti	pieļaujams
Arheoloģiskais metāls, izrakumu materiālu paraugi, monētas un medaļas, ieroči, minerāli un cits ģeoloģiskais materiāls, antīkais stikls	Bojāta keramika un keramiskās būvdetaļas, akmens, dzintars, metāls

2. Īpašais režīms (A režīma variācija): RH = 25-40 %; T = 2-7 °C.

Materiāli, kas glabājami īpašajā režīmā, - melnbaltie nitrocelulozes fotonegatīvi, krāsu fotofilmu negatīvi un diapozitīvi, krāsu fotogrāfijas.

3. B režīms: RH=40-55 %; ΔRH=3 %; T=18-19 °C; ΔT=2°C.

Materiāli, kas glabājami B režīmā	
obligāti	pieļaujams
Papīrs, gleznas, grafika, plastmasa, gumija, keramika, stikls, polihromais koks, mēbeles, mūzikas instrumenti, arheoloģiskais kauls, heterogēnais materiāls	Āda, akmens, grāmatu iesējumi, metāls, monētas, medaļas, tekstilijas, ikonas, arheoloģiskais materiāls-āda, tekstilijas, koks

4. C režīms: RH=50-65%; ΔRH=3%; T=16°C; ΔT=2°C.

Materiāli, kas glabājami C režīmā	
obligāti	pieļaujams
Japānas lakas izstrādājumi, apgleznots kauls, pergaments, ikonas, arheoloģiskais materiāls - koks, tekstilijas un āda	Dzintars, āda, tekstilijas, polihromais koks, sintētiskie materiāli

Kultūras ministre H.Demakova

4.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956

Prasības Nacionālā krājuma priekšmetu eksponēšanai¹

Nr. p.k.	Muzeja priekšmeti un materiāli	Temperatūra (°C) ²		Relatīvais mitrums	Maksimālais apgaismojums	
		maksimālā	minimālā	rM (%) min.-max.	stiprums (lx)	UV (mikrovati/lum)
1.	Papīrs, akvareļi, zīmējumi, tekstilijas, tērpi, paklāji, tapetes, spalvas, vasks, taureņi, izbāžņi, ziloņkauls, apgleznota āda un sintētiskie materiāli	20	15	50-55	50	75
2.	Neapgleznota āda, koks, polihroms koks, gleznas (uz auduma), ķīniešu laka, perlamutrs, ragi, apgleznots	20	14	50-55	150 ³	75

	koks, apgleznotas kārbas (arī rotaļlietas) un gumija					
3.	Metāls:					
3.1.	dzelzs, varš, cinks un sudrabs	20	2	mazāk par 45	_4	-
3.2.	alvots skārds, alva	20	17	mazāk par 45	_4	-
3.3.	arheoloģiskais metāls	20	10	10-45	_4	-
4.	Māla trauki, glazēta keramika, flīzītes, emalja un stikls	20	12	nemainīgs ⁵	300	75
5.	Akmens veidojumi	20	2	-	-	-
6.	Dārgmetāli	-	-	-	-	-
7.	Dzintars	18	10	30-50	50	75

Piezīmes.

¹ Neattiecas uz muzeja priekšmetiem, kas tiek eksponēti ārpus telpām.

² Optimālā temperatūra 16-18°C. Vēlams, lai temperatūras svārstības 24 stundās nepārsniegtu organiskajiem materiāliem 1 °C un neorganiskajiem materiāliem 3 °C.

³ Pie apgleznotiem objektiem (piemēram, etnogrāfijā) apgaismojums var būt mazāks (atkarībā no pigmenta veida).

⁴ Ja gaismas starojums neizdala siltumu.

⁵ Relatīvais mitrums 45-50% (arheoloģiskajam stiklam - 25%), un tā svārstības 24 stundās nedrīkst pārsniegt 2%.

Kultūras ministre H.Demakova

5.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956

Pieļaujama materiālu eksponēšanas ilgums noteiktā gaismas intensitātē

Nr. p.k.	Materiāls	Ieteicamais apgaismojums (lux), aizturot UV	Maksimāli pieļaujama apgaismojuma laiks (stundās) ¹
1.	Tekstilijas, tērpi	50	96000
2.	Akvarelis, iespieddarbi, zīmējumi		
3.	Papīrs (arī tapetes, rokraksti)		
4.	Fotogrāfijas		
5.	Diapozitīvi		
6.	Dabas materiāls (gandrīz viss)	50	96000
7.	Etnogrāfiskais materiāls (gandrīz viss)		
8.	Minerāli (gaismas jutīgie materiāli, piemēram, sudraba tīrradņi, lipidolīti, auripigments, realgārs, ametists)	50-200	96000-384000
9.	Mēbeles (inkrustētas vai ar šķiedras pazīmēm)	100-200	192000-384000
10.	Plastmasas (īpaši bakelīts, ebonīts un polietilēns)		
11.	Gleznas (eļļa un tempera)	200	384000
12.	Nekrāsota āda, koks, rags, kauls, ziloņkauls		
13.	Lakas izstrādājumi		
14.	Mēbeles		
15.	Fotogrāfijas (melnbaltas)		
16.	Metāli	300-400 ²	576000 un vairāk
17.	Akmens		
18.	Stikls		
19.	Keramika		
20.	Ģeoloģiskais materiāls (izņemot dažus minerālus, kas minēti iepriekš)		

Piezīmes.

¹ Nav ieteicams pārtraukt apgaismojums.

6.pielikums
Ministru kabineta
2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956

Vadlīnijas Nacionālā krājuma priekšmetu vērtības noteikšanai naudas izteiksmē

(Pielikums MK 29.09.2009. noteikumu Nr.1102 redakcijā)

1. Nacionālā krājuma priekšmetu vērtību naudas izteiksmē, kuriem ir iespējams konstatēt tirgus cenu (piemēram, antikvariātos, izsolēs), nosaka pēc to tirgus cenas.

2. Nacionālā krājuma priekšmetu (izņemot dabas objektu) vērtību naudas izteiksmē (V), kuriem nav iespējams konstatēt tirgus cenu (izņemot dabas objektus), nosaka pēc priekšmeta lietošanas jeb utilitārās vērtības un priekšmeta kultūrvēsturiskās vērtības:

2.1. priekšmeta lietošanas jeb utilitāro vērtību (U) naudas izteiksmē nosaka, salīdzinot priekšmetu ar analogu mūsdienās veidotu priekšmetu bez kultūrvēsturiskas vērtības;

2.2. priekšmeta (izņemot dabas objektu) kultūrvēsturisko vērtību nosaka atbilstoši šādiem parametriem:

2.2.1. vēsturiskā vērtība (P1) – muzeja priekšmeta saistība ar vēsturiskiem procesiem un notikumiem;

2.2.2. memoriālā vērtība (P2) – muzeja priekšmeta saistība ar izcilu personību vai tīpašu vēsturisku notikumu;

2.2.3. autentiskā vērtība (P3) – muzeja priekšmeta novērtējums pēc tā izplatības;

2.2.4. senuma vērtība (P4) – muzeja priekšmeta novērtējums pēc tā rašanās laika;

2.2.5. materiāla vērtība (P5) – muzeja priekšmeta novērtējums pēc materiāla, no kā tas veidots;

2.3. priekšmetu novērtē pēc šo noteikumu 2.2.apakšpunktā minētajiem parametriem, nosakot tam atbilstošo koeficientu (K) no 1 līdz 5 (1.tabula);

2.4. priekšmeta vērtību naudas izteiksmē aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$V = U \times (K P1 + K P2 + K P3 + K P4 + K P5), \text{ kur}$$

V – vērtība naudas izteiksmē;

U – utilitārā vērtība;

P1, P2, P3, P4, P5 – parametri;

K – koeficients.

1.tabula

Nacionālā krājuma priekšmetu kultūrvēsturiskās vērtības parametri un koeficienti

Koeficients K	Vēsturiskā vērtība P1	Memoriālā vērtība P2	Autentiskā vērtība P3	Senuma vērtība P4	Materiāla vērtība P5
5	Tieša saistība ar vēsturiskiem procesiem, notikumiem	Tieša saistība ar personībām un/vai notikumiem	Unikāls, ļoti rets autordarbs	Līdz 19.gs.	Augstvērtīgi materiāli
3	Fragmentāra saistība ar vēsturiskiem procesiem, notikumiem	Pastarpināta saistība ar personībām un/vai notikumiem	Tipisks, sērijveida ražojums	19.–20.gs.	Dabiski materiāli
1	Nav konstatēta saistība ar	Nav zināma saistība ar personībām un/vai	Atdarinājums, kopija, reprodukcija	Mūsdienas	Nenoturīgi, nepārbaudīti

	vēsturiskiem procesiem, notikumiem	notikumiem			materiāli
--	------------------------------------	------------	--	--	-----------

3. Dabas objektu vērtību naudas izteiksmē (V), kuriem nav iespējams konstatēt tirgus cenu, nosaka pēc dabas objektu sākotnējās vērtības un dabaszinātniskās un kultūrvēsturiskās vērtības:

3.1. dabas objekta sākotnējo vērtību (S) nosaka, ņemot vērā tā sastopamību dabā, nepieciešamo kvalifikāciju un darba ieguldījumu dabas objekta apstrādei;

3.2. dabas objekta dabaszinātnisko un kultūrvēsturisko vērtību nosaka atbilstoši šādiem parametriem:

3.2.1. zinātniskā vērtība (P1) – par dabas objektu pieejamā zinātniskā informācija;

3.2.2. aizvietojamība (P2) – iespēja iegūt līdzvērtīgu dabas objektu;

3.2.3. kvalitāte (P3) – dabas objekta apstrādes līmenis, konservācijas vai restaurācijas nepieciešamība;

3.2.4. vēsturiskā un memoriālā vērtība (P4) – dabas objekta saistība ar vēsturiskiem procesiem vai notikumiem un izcilu personību;

3.2.5. aizsargājami objekti (P5) – starptautiskajos un nacionālajos normatīvajos aktos noteiktā dabas objekta aizsardzības pakāpe;

3.3. dabas objektu novērtē atbilstoši šā pielikuma 3.2.apakšpunktā minētajiem parametriem, nosakot tam atbilstošo koeficientu (K) no 1 līdz 7 (2.tabula);

3.4. dabas objekta vērtību naudas izteiksmē aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$V = S \times (K P1 + K P2 + K P3 + K P4 + K P5), \text{ kur}$$

V – vērtība naudas izteiksmē;

S – sākotnējā vērtība;

P1, P2, P3, P4, P5 – parametri;

K – koeficients.

2.tabula

Dabas objektu dabaszinātniskās un kultūrvēsturiskās vērtības parametri un koeficienti

Koeficients K	Zinātniskā vērtība P1	Aizvietojamība P2	Kvalitāte P3	Vēsturiskā un memoriālā vērtība P4	Aizsargājami objekti P5
7	Pilnīgi dati	Nav iespējama	Veikta apstrāde, nodrošinot līdzību dabiskajam izskatam	Saikne ar izcilām dabas zinātniekiem un/ vai biedrībām (18.gs.)	Eiropas Savienības direktīvu un starptautisko konvenciju pielikumos iekļautās sugas
5	Ir būtiskākie dati	Iespēja apgrūtināta	Apstrāde, kas tuva dabiskajam izskatam	Saikne ar izcilām dabas zinātniekiem un/ vai biedrībām (19., 20.gs.)	Īpaši aizsargājams (saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumiem Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu")
3	Dati daļēji, vispārīgi	Iespēja daļēji ierobežota	Nepieciešama konservācija	Saikne ar izcilām dabas zinātniekiem (21.gs.)	Aizsargājams (Latvijas Sarkanā grāmata)
1	Nav datu	Iespēja neierobežota	Nepieciešama restaurācija	Nav	Nav aizsargājams

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"